

RAT "Estonia" kunstinõukogu protokoll

10. veebruaril 1964.a.

Koos olid: R. Hammer, Ojamaa, S. Ots, E. Renter,
G. Ots, V. Gurjev, E. Tamberg, U. Väljaots, L. Roosa,
A. Ekston, P. Mägi, N. Järvi, U. Järvela, E. Valgma, A. Mikk,
Markus ja F. Künnapuu.

P ä e v a k o r d:

- 1) "Võluföödi" esietenduse päeva määramine
- 2) Repertuaari koostamine külalisetendusteks Moskvasse
- 3) Ettepanekud aunimetuste taotlemiseks
- 4) 14.2.64.a. konkursi kellaaja määramine

U. V ä l j a o t s: Äsja lõppenud proovil "Võluföödi" tahaks rõhutada vahetunde selgust. Diktsioonis esineb ludistamisi. On vaja baroksemat esinemislaadi. Rõõmustav on Tamino esinemine. Veenvad ja veetlevad on Sammelselg ja Kuusk, kelledest võivad kujuneda väga head solistid. Krummi esitus on barokne. Nõrk on Linnamägi, keda peab tugevalt abistama. Lava läheb silmale pisut rahutuks ja läheb silmale kribuseks. Valges pildis kisub laiaili ja esineb liiga palju detaile. Kavandis sulas küll ühte aga laval kisub laiaili. Sarastro on pehme ja lüüriline, eriti teksti osas. Tahaks näha jõulisemat. Koori asetus ja seismine võiks olla korrektsem. Nad astuvad lohakalt, esineb taha vahtimisi ja kõikumisi. Tahaks, et oleks selles välja toodud kõik selge pregnantsusega ja baroksusega.

E. T a m b e r g: Sellest tukeb veetlev etendus. Dekoratsioon annab õige vaatevinkli ja on sissejuhatuseks etendusele endale. Kõik on muusikas. G. Ots annab väga toreda kuju. Natukene lõdvalt mõjub tules ja vees katsel olemine. See koht on fööödile liiga pikalt kirjutatud. Võiks ehk tuld pikkamööda kustutada.

Kas sm. Sooäär jääb oma šanripiiridesse?

P. M ä g i: Neil ei ole oma muusikat, millest tingituna on erinevus. Teistel kõigil on oma muusika.

E. T a m b e r g: Sooääre amplua on talle külge jäänud. Kuidas on preestri-meeste liikumine? No need tunduvad kolu-meestena. Kõik annavad hästi teksti, ainult P. Padrikuoteksti andmine on forseeritud.

A. E k s t o n: See lavastus saab olema suursündmuseks meie vabariigi kunstielus. Lavastuslikult on väga hea. On uudseid võtteid - Papageno - publiku seas. Sm. Renteri töö on väga andekas. Võib-olla ei leitud veel õiget valgust, mille tõttu tundus kribulisena. Kas ei oleks teist bassi Linnamägi asendamiseks?

P. M ä g i: Praegu meil teist bassi ei ole. A. Sepp on haige.

O j a m a a: Uut ei ole mul öelda. Aega on veel esietenduse- ni. Kohati läheb lava detailide liigsusest liiga raskeks. Kas Sooäärt asendada mitte kellegi teiseга Papagena osas? Sm. Linnamägi on hästi nõrk, eriti lõpupildis. Võiks vahetada mõne koorilauljaga.

E. R e n t e r: Kribulisus on tingitud tolle aja stiilist.

V. G u r j e v: Loojate jätkukohad ei jäta head muljet. Muret teeb muusikaline külg. Lava ja orkestri vaheline kontakt on ebakindel, sest proovisaalis olid teistsugused tempod ja laval teistsugused. Tamino III pilt on proovidest kiirema tempoga. Võõrad ollakse III vaatuse ret_sitatiivides.

N. J ä r v i: esimest korda on laval koos dekoratsioonidega, mille tõttu ei suudeta kohe kohandada kõigega.

P. M ä g i: Täna jättis vajaks tõesti barokne stiil. Tänu sm. G. Otsale ja H. Krummile, kes viisid oma osa stiilipuhtana läbi lõpuni. Täna püüti anda mingisugust ülevaadet sellest

lavastusest, millest tingitud detailvead. Muret tekitab gondli küsimus, mis on väga raske tehniliselt läbi viia. Puudub tõstetuk, mis viiks gondli üles. See nõuab tehnikameeskonna töökoosseisu kohalolemist. Tehnika arvuline koosseis on poolik. Sm. Toots läheb pühapäeval Moskvasse seminarile, kes seda etendust siis juhib? Kes on Tootsi järeltulija? Tahaksin kuulda kriitikat loomade osas nii hästi kostüümide alal kui ka teistes osades. Muusikalist külge ei ole karta, kuna see on käes tugevamini kui kunagi varemalt mõne teise lavastuse juures.

N. J ä r v i: Tempod on orkestriga samad mis nad on kogu aeg olnud. Retsitatiivi osad räägib sm. Kuusk kiiresti ära, millest on tingitud logisemine. Orkester ei jõua nii kiiresti mängida.

P. M ä g i: Linnamägi küsimus teeb tõesti muret, kuid suurem mure on sm. Karaski haigestumine, kas mitte lasta A. Aasmal laulda retsitatiivi. Sellele tuleb mõelda. Karask haigestus. Püvi keeldus seda osa tegemast, mis saab siis etietendusest, kui sm. Karask ei parane? Püvi ei tule sellega toime, kuna see on liiga kõrge. Ta ei laula seda ära.

E. T a m b e r g: Mida see Püvi üldse siin teatris teha saab!?

P. M ä g i: Tagasi minnes sm. Linnamägi juurde, koorist võiks küll mõni selle osa ära teha näit sobiks sm. Robas, kuid kas ta õpib nii kiiresti selgeks.

V. G u r j e v: Kas ei saa seda viia rühmadesse, 3 tenorit, 3 bassi?

E, R e n t e r: Kostüümide puudus on niigi suur, kas ei oleks mõeldav, et selle osa võiks laulda tulehoidja?

Sm. P. M ä g i: Koorist ei saa ära tõmmata kedagi, kuna koor peab ju ise laulma. Veel võib-olla võiks viia sisse

võimendaja.

G. O t s i: Karask ehk saab siiski terveks.

N. J ä r v i: Sm. Püvil on kõik halb. Ei jõua enam temaga vaielda ja teda paluda. Temaga ei saa koos töötada. Kas sm. Robas on õppinud seda osa?

P. M ä g i: Ei ole.

U. J ä r v e l a: Kas Akad. Meeskoorist ei oleks kedagi võtta?

N. J ä r v i: Kas Robas õpiks ära?

P. M ä g i: Kas sm. Veesaar ei laulaks seda lava taga?

U. J ä r v e l a: Sm. Rikas on kindlam laulja.

R. H a m m e r: Kui Kalju Karask saab terveks, siis läheb esietendus plaanis ettenähtud ajal, kui aga ei tervene, siis läheb lavataga laulmisega.

M a r k u s: Selle Püviga on järjekordselt janti. Nii ei saa. Kui on tenor olemas, tuleb teda ka tööle rakendada. Kui ta oma ülesannete täitmisest keeldub, tuleb võtta tarvitusele vastavad abinõud.

V. G u r j e v: Kui rääkida töödistsipliinist rikkumistest, siis on direktor kohe kaitsmas neid ja teeb pleenumi ees a/ü esimehe lolliks.

N. J ä r v i: sm. Püvi küsimust tuleb veel arutada kord eraldi. Lava taha aga tuleks jätta 2 mimanssi.

U. J ä r v e l a: Täna tuleks siis osatäitjaille sellest teatada, et nad jõuaksid veel homse päevaga selgeks õppida.

R. H a m m e r: Mis puutub loomadesse, siis teised loomad peale lohe võiks kõik välja jätta, mida taotleb ka sm. Tamberg.

S. O t s i: Kui panna pilaaride vahelt välja ainult 4 lövi pead, kuidas siis oleks?

P. M ä g i: Kas gondel ja selle tehniline külg on garanteeritud? tähtajaks.

F. K ü n n a p u u: Kuna tehnika on ülesehitatud kooli-
poistele, siis on vaja nendega selle üle rääkida. Ohutus-
tehnika suhtes on käsitsi tõmbamine keelatud vastava määru-
sega, kuid gondli võib panna valgussofiidi külge.

R. H a m m e r: Uldotsus on, et esietendus võib toimuda
ettenähtud tähtpäeval. Mõni sõna tehnikast: A pool teeb
korrektselt, kuid B on täiesti juhuslik. Külgede vahetamine
ei tohi välja paista. Padriku laulmine mikrofoni oli liiga
tugev. Hääl peab andma laiendatud mulje. Papageno käigud olid
saalis liiga kitsapiirilised. Bassidega on meil olukord kurb.
Kuidas oleks lugu sm. Lätiga?

G. O t s: Ainuke mees, kes õigesti laulab.

P. M ä g i: Oleks tore materjal. Ilus tämber kontsertidel.

V. G u r j e v: Kas sm. Greeniga ka kontakti peetakse ja
Maiste on ju tulemas Tartust.

N. J ä r v i: Mõlemit on vaja niihästi Maistet kui Greeni.

V. G u r j e v: Meil on Mikk, mahlakam kui eelnevad.

R. H a m m e r: Kui tahame minna selle lavastusega Moskvasse,
siis peab olema tugevaänd basse. Bassi probleem on tõsine
vokaalsest küljest. Nüüd, millise repertuaariga minna Mosk-
vasse? Esialgne ettepanek oleks: Moskva Kremli teatris -
"Maskiball", Kongresside Palees "Othello" ja "Võluflööt".

G u r j e v: On signaale - kas mitte teha "Deemonit" lisaks?
Lermontovi juubeliaasta puhul.

G. O t s: Siin on jälle basside küsimus.

R. H a m m e r: Selle peaks siis tegema venekeeles, kuid kes
on Tamara?

G. O t s: Meil on ju soprane küllalt.

M a r k u s: Teater "Estonia" sõit Moskvasse oli ka arutlusel
ministri juures. Valgevene teater oli alles Moskvas. Etendused

olid üleliidulise tähtsusega. Märtsis toimub Rumeenia teatri esinemine. Meil on see vabariiklik esinemine, sellepärast oleks väga tähtis, et ta vastaks kõikidele nõuetele -

1) vene klassikast oleks "Deemon" tervitatav - algupäranditest "Lembitu" ja balletid.

Repertuaari koostamisel tuleks teha tublit tööd ja kalkuleerida igas liinis. Eri rubriik on kontserdid, mis peaksid haarama kõik osad ja kujuneks lõppkontserdiks. Neid võiks olla kaks. See küsimus vajaks kiiret ettevalmistamist, et oleks varakult valmis kava, kuna seda soovivad läbi vaadata kõik komisjonid.

R. H a m m e r: Lavastuste arv läheb suureks ning on kuludega seotud.

G. O t s: "Lembitu" dekoratiivne külg on praegusel hetkel kõige nõrgem külg. Muusika on realistlik mis tingib realistlikkust ka dekoratsioonidelt.

P. M ä g i: Kas kontsert peab olema lõppkontsert või kuulsuste esitamine. Kas teha toredaid numbreid või peab tegema temaatikaga kontserdi?

R. H a m m e r: Seekord teha kunstiliselt tugev.

G. O t s: Kui me viime oopereid kaasa, siis ei ole vaja viia kahte kontserti.

P. M ä g i: Varajasemad pretensioonid on olnud ikka kontserdile.

R. H a m m e r: Käesoleval juhul tanavad mõlemad kontserti - nii palee kui Kremli teater.

M a r k u s: See on loominguiline aruandlus. Kui minna Kongresside Paleesse, siis ei saaks ta olla kommertskontsert.

R. H a m m e r: Kontsertetendused on olnud eelmistel kordadel väga menukad. Ooperitest võiks olla "Maskiball", "Võluflööt", "Deemon", "Othello", "Lembitu".

V. G u r j e v: "Võluflööt" - kas me saame muusikalisest s.o. vokaalsest küljest teda sinna viia, kui meil bassid puuduvad? "Lembituga" on kõige suurem raskus. Teha täiesti uued dekoratsioonid, mis tähendab teha kulusid. "Deemonil" aga on Leningradi dekoratsioonid.

N. J ä r v i: "Lembitu" kui rahusoooper tuleb igal juhul kaasa võtta. Ballettidest oleks kolm eesti balletti Kremli teatris ja Kongresside Palees oleks "Sümfoonilised tantsud", divertisment ja Raveli "Bolero". Ballettidest oleks veel "Don Quijote", "Zinuv kaunitar", "Kalevipoeg" ja 6 balletinumbrit.

P. M ä g i: See kõik sobiks kontsertprogrammi.

R. H a m m e r: Teha 3-osaline balletiõhtu.

P. M ä g i: Algupärandid ja klassika?

M a r k u s: Väiksem koosseis võiks koostada ja ette valmistada üksikasjaliselt repertuaari ja esitada järgmisele kunstnikogule.

Vaieldakse üldiselt vastu algupäranditeke kuid sm Markus väidab, et algupärandita ei lasta vabariigist välja.

A. E k s t o n: Võiks anda esimeses osas eesti balleti ja teises osas klassikat.

E. T a m b e r g: Ameerika tuli Euroopasse ka kirju kavaga.

N. J ä r v i: Ettepanekutest võiksid olla konkreetsed 1) algupärandina "Lembitu" ja "3 balletti", operid "Võluflööt" ja "Deemon". "Othello" ja "Maskiball" võiksid välja jääda, kuna neid esitatakse igas vabariigis. "Võluflöödiga" oleks muusikainimestele ka midagi kaasa viia.

R. H a m m e r: Kes peavad lahendama repertuaari küsimuse ja mis ajaks?

Esmaspäevak, 17. veebruaril kell 9.00 toimival koosolekul tuleb lahendamisele repertuaari küsimus.

Reedel, 14. veebruaril 1964.a. on välja kuulutatud konkurss vabadele kohtadele /kontsertmeistri, 1 balleti koht ja 3 koorilauljat. Kuna etenduse arutelu peale peaproovi ei tehta, siis võib taimuda sel ajal konkurss.

Et teha aunimetuste saamiseks ettepanekud, peab selleks olema kunstinõukogu kinnitus.

Aunimetuste saamiseks esitan järgmised kollektiivi liikmed: V. Järvi, P. Mägi, L. Roosa, A. Külvand, E. Pärn, A. Leis, Ü. Ulla, E. Renter.

Ühel häälrel vastuvõetud kuid teistkordses järjekorras ja esitada järk-järguliselt:

- 1) E. Pärn, P. Mägi V. Järvi, A. Leis, E. Renter
- 2) A. Külvand, L. Roosa, Ü. Ulla ja D. Sur

M a r k u s: Esitada mingisuguses ajavahemikus. Sünnipäeva puhul tiitlit ei anta, sellega ei arvestata.

G. O t s: Esitada nüüd P. Mägi, N. Järvi, E. Pärn ja A. Leis. Hiljem peale Moskva sõitu siis esitada ülejäänud.

V. G u r j e v: Kõigepealt esitada E. Pärn, kuna tal on tulemas ikka 50.a. juubel.

A. Mikk: on vaja esitada aktöörid kunstialbumi.

V. J ä r v i: Esitan kunstnikest U. Kärbise, lauljatest H. Krummi, U. Tautsi ja K. Karaski ja tantsijatest H. Puur, T. Randviir, A. Leis H. Kerge ja Ü. Ulla.

Koosolek lõppes kell 17.15.

Koosoleku juhataja:

Protokollija: